

A divatipar hatása a környezetre

Barna Judit

A világ divatipara a második az olajipar után, amelyik a legjobban szennyezi a környezetet. A felhasznált természetes növényi és állati alapanyagok termesztéséhez, tenyésztéséhez, vagy a szintetikus szálak előállításához, a gyártási technológia energiafelhasználásához, a kereskedelmi láncok szállítási igényeinek üzemanyag-felhasználásához, és mindezeket követően a mértéktelen fogyasztás pazarlásaihoz sok energia szükséges, és sok hulladék keletkezik. A divatipar bizony árt a környezetnek.

A fenntartható divat világában immár nemzetközileg is ismert esemény, a Globális Fenntarthatósági Divathét (Global Sustainable Fashion Week, GSFW), 2018 áprilisában kétnapos konferenciával mutatta meg a téma egyre nagyobb jelentőségét.

Nemzeti Divat Liga Magyarország Egyesület elnökének, Mátyásné dr. Walek Gabriellának kezdeményezésére 2016-ban létrejött eseménysorozat rangját jelzi az etikus divatban, hogy a világ minden részéről érkeztek előadók Budapestre. A globális tendenciát jelzi, hogy a GSFW mögött nemzetközi irányító testület áll, képviselve a különböző földrészeket és régiókat.

Az ideai találkozón különböző országok tervezői, szervezetek képviselői mondták el véleményeiket a társadalmi felelősségvállalásról, és a szociális érzékenyítés szükségességéről.

Az aktuális kérdéseken túl az előadók és a résztvevők kicserélték a tapasztalataikat az öko-tudatos alapanyagok és környezet kímélő gyártási technológiák alkalmazásáról, valamint a körforgásos divat, zéró hulladék, nulla karbon lábnyom, újrahasznosítás, slow fashion, a divatipar hatása a környezetre és a klímaváltozásra, a fenntarthatóság átláthatóságának és mérésének szükségessége, a fogyasztók szerepe a fenntartható divatban, és a

tisztességes kereskedelem (fair trade) kérdései is terítékre kerültek.

Más kultúrák, hasonló vélemények

Az előadások szakszerű részletezésének mellőzésével néhány előadó témáját szedtük csokorba, azzal a megjegyzéssel, hogy a szervezők szívesen rendelkezésre bocsájtják a teljes felszólalásokat az érdeklődőknek.

- **Ahmed Zubair** Pakisztánból a hagyományok, a fenntarthatóság szempontok és a modern technológia összekapcsolásáról beszélt a férfi ruhagyártásban.

- **Fawad Noori**, a pakisztáni GIFT egyetemről a hagyományos motívumok felhasználását mutatta be a digitális textilnyomtatásnál.

- A bangladeshi **Habib Ahasan** témája a régi khadi technológia, amely kézi hímzésű, természetes alapanyagú textíliáival nulla karbon lábnyomot hagy maga után.

- Az Oxfordban élő **Sruthi Nagulavantha** a hagyományos indiai szövőszékeken, kézzel készült indiai szári anyagokat gondolta újra a körforgásos divat koncepcióit követve.

- **Racso Jugarap**, Fülöp-szigeteken született, Belgiumban élő művész és tervező az öko-szempontok követésével nyakkendőt készített a rattan hulladékok újrahasznosításával.

- **Cristine Omollo** divattervező Kenyából jól példázta a társadalmi felelősségvállalást, amellyel a periferián élőknek nyújt segítséget a kreatív munkába való integrálásukkal.

- **Edlira Sulaj** tervező Albánia kulturális örökségét mutatta be mai, modern viseletekben, felhasználva a folklórt, a tradicionális kézművességet és a hímzést.

• **Julia A. Müller** német tervező saját kötött márkáját a slow fashion jegyében, perui művészcsoportok bevonásával alkotta meg, helyi családoknak munkalehetőséget biztosítva.

• **Dr. Jocelyn Chen** a tajvani textil egyetem igazgatója előadásának témája a divattervezés és fenntarthatóság viszonya volt.

• A divatipar és a klímaváltozás összefüggéseinek kiemelt témájához kapcsolódott **Vittorio Giomo**, a GSFW főtanácsadójának előadása.

• A fenntarthatóságban élenjáró olasz RadiciGroup képviselője, **Maria Teresa Betti** a körforgásos gazdaság témájával és a fenntarthatóság mérésének fontosságával foglalkozott.

• **Dr. Monika Zabel**, USA-ban és Németországban élő tervező számára fontos, hogy az öko-divat is megjelenjen a luxus kategóriában és a művészetekben is.

• **Heidrun Sigfusdottir** izlandi tervező és környezetvédő aktivista felhívta a figyelmet a tudatos vásárlás szükségességére, a fogyasztói szokások változására.

• A Svédországból érkezett **Nelly Hayek** előadása azt emelte ki, hogy fontos a társadalmi összefogás nemcsak egyénileg, hanem a városok, és kormányok szintjén is.

• A hazai Innovatext Zrt. munkatársa, **Krain Tamás** a hulladékgazdálkodásról, az ökotervezésről szóló ENTÉR nevű EU-s projektet ismertette.

• **Kovács Kinga** hazai tervező „Vigyél szint az életedbe!” nevű kollekciójának modelljeibe Braille-írással himzi a ruhák színeit a gyengén látók számára. Előadása az alkotásról szólt.

• **Szentesi Réka**, a Mod'Art igazgatója, a Fashion Revolution magyarországi kampány menedzsere előadásában a divat átláthatóságának szükségességére hívja fel a figyelmet.

Óriási a tervezők felelőssége

A tervezők felelősségét vitatták meg a fenntartható, etikus divatban a panel beszélgetésben részt vevők: **Mányiné dr. Walek Gabriella**, a GSFW elnöke (Magyarország), **Fawad Noori**, a GSFW kreatív vezetője (Pakisztán), **Julia A. Müller**, az Angelika márka alapítója (Németország), **Juliya Neva**, újrahasznosítással foglalkozó tervező (Oroszország), **Mira Indria**, tervező (Indonés Diaspora Network) és **Erdei T. Lilla**, csipkekutató, a Nelli Monár nemesfém csipkeékszer tervezője.

Elhivatott kollekciók a kifutón

A több földrészről érkezett résztvevők egyetértettek abban, hogy elgondolkodtató véleményeik, állásfoglalásaik a globális világ sürgető kérdéséről, a fenntartható divatról nagyon közel állnak egymáshoz. Ezt a tervezők a 3. GSFW látványos divatbemutatóján az alkotásaikkal is kézzelfoghatóan alátámasztották. A Millennium Centerben az öko-divatbemutatón **Christina Omollo** (Kenya), **Juliya Neva** (Oroszország), **Mira Indria** (Indonézia), valamint **Krivanics Ágnes**, **Szépligeti Ági**, **Körtvély Adrienn** öko-ruha kompozíciói szerepeltek.

A Divathét kísérő eseménye volt **Dilli Bozadzsisieva** (Dilly Bozz) merinógyapjából készült élénk színű képei kiállításának megnyitója a Bolgár Kulturális Intézetben.

